

Głoska *n*.

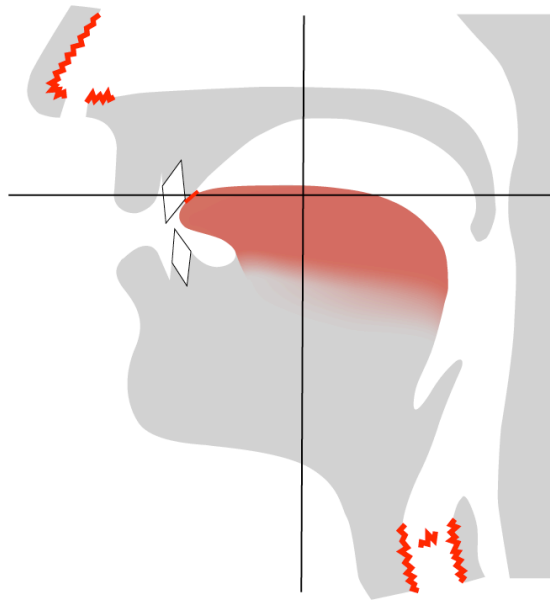
W języku japońskim oprócz głoski *n* w połączeniach: な, ぬ, ね, の, występuje także ん. Problem polega właśnie na zastępowaniu w pewnych kontekstach polskiej głoski *n* przez ん. W języku japońskim ん przed *k*, *g* zmienia się w tylnojęzykową i nosową - *ŋ*, np. 銀行, 漫画, あんこ, 版画, 考え, はんこ, 運河 itp. W przypadku przenoszenia japońskiej wymowy do języka polskiego w wyrazach, w których *n* występuje przed *k*, *g*, zmienia się ono również w *ŋ*, np. *dziewczyńka*, *sukienka*, *łazienka*, *choińka*, *Japonka*, *pioseńka*, *śmietanka*, *w spodenkach* itp.

Drugi przypadek, kiedy *n* jest wymawiane niepoprawnie, to pozycja w wygłosie (tu też pojawia się ん, które przypomina nieco polską głoskę- *ŋ*), np. *balkonj*, *tamteŋ*, *baseŋ*, *panj*, *sprawdzianj*, *stadionj*.

Polska głoska *n* ulega wielu upodobnieniom. Ze względu jednak na charakter tej pracy, nie zostaną omówione wszystkie koartykulacje. Zajmę się objaśnieniem poprawnej wymowy *n* tylko w kontekstach, w których wystąpił widoczny problem.

W czasie wymawiania polskiego *n* przód języka dotyka miejsca za górnymi zębami. Powietrze przechodzi przez nos - dlatego *n* jest spółgłoską nosową. Brzmi tak samo jak w japońskich sylabach: な, ぬ, ね, の. Spójrz na schemat.

Głoska *n*.

W języku polskim przed *k*, *g* także wymawiane jest *ŋ* tylnojęzykowe, jednak tylko wtedy, gdy grupa *-nk* lub *-ng* występuje w obrębie jednego morfemu, na przykład w wyrazie: *bank*. Kiedy *n* znajdzie się przed *k*, *g* na granicy morfologicznej wyrazu - wymawiane jest jako *n* przedniojęzykowe, jak w wyrazie: *Japonka*. Porównaj wyrazy:

Japon - ka

bank -

Japon - ki

bank - u

Japon - ce

bank - owi

Japon - ek

bank - ów

n przed *k* na granicy morfemów = *n*

n przed *k* w obrębie morfemu = *ŋ*

Jest to reguła dotycząca wymowy ogólnopolskiej. W niektórych rejonach Polski np. Krakowa czy Poznania - przed *k*, *g* zawsze utrzymuje się *ŋ*.

1. Umiesz wymawiać polskie *n* nagłosowe, bo jest ono takie samo jak w japońskich sylabach: な, ぬ, ね, の. Powtórz sylaby zwracając uwagę na miejsce, w którym język dotyka zębów: *na*, *no*, *nu*, *ne*, *ny*, *ana*, *ono*, *unu*, *ene*, *yny*.

2. Wygłosowe *n* wymawia się tak samo - ćwicz sylaby w parach: *na* - *an*, *no* - *on*, *nu* - *un*, *ne* - *en*, *ny* - *yn*. Kontroluj, czy przy wypowiedzianiu drugiej sylaby przód języka

dotyka miejsca za zębami. Jeśli sylaby brzmią już dobrze, przejdź do ćwiczenia wyrazów.

3. Głoska *n* przed *k, g* nie zmienia się w poniższych wyrazach w *ŋ*. Ćwicz połączenia: *-nka, -nko, -nki*.

na - an, no - on, nu - un, ne - en, ny - yn, - in
-nka, -nko, -nki

pan, plan, dywan, banan, bałagan, fortepian, wulkan, ocean, bocian, bałwan, sprawdzian, kasztan, kran, balkon, salon, sezon, stadion, wagon, milion, ogon, melon, telefon, cynamon, opiekun, tajfun, ten, tamten, pewien, basen, jeden, sen, powinien, zaden, syn, kuzyn, blondyn, egzamin, termin, delfin, krakowianin, warszawianin.

dziewczynka, sukienka, Japonka, panienska, łazienka, szynka, piosenka, koleżanka, blondynka, Amerykanka, Hiszpanka, choinka, kuchenka, filiżanka, jedynka, opiekunka, świnka, śmietanka, krakowianka, warszawianka, rankiem, okienko, sanki, spodenki, warunki, rachunki.

W języku polskim istnieją jednak wyrazy, w których przed *k, g* występuje *ŋ*. Lektor lub logopeda pomoże Ci je rozpoznać. Poniżej podam kilka przykładów, w których trzeba wymawiać *n* jak w japońskich wyrazach: 銀行, 漫画 itp.

bank [baŋk], tango [taŋgo], dżungla [dżuŋgla], mango [maŋgo], kangur [kaŋgur], funkcja [fuŋkcja], lingwista [liŋgwista].